Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/3167

20.6.2025

Uznesenie Európskeho výboru regiónov o zatýkaní tureckých primátorov a starostov a útoku na miestnu demokraciu v Turecku

(C/2025/3167)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR),

Keďže:

A) primátor mesta Istanbul Ekrem İmamoğlu bol 19. marca 2025 spolu s viac ako stovkou tureckých miestnych úradníkov a občanov zatknutý a následne 23. marca zbavený funkcie primátora na základe potvrdenia obvinení instanbulským prokurátorom;

B) ako primátor Istanbulu a predseda Zväzu tureckých obcí je Ekrem İmamoğlu vo veľkej miere spájaný s úsilím o budúce Turecko založené na pluralizme, spravodlivosti, dodržiavaní ľudských práv a základných slobôd;

C) súbežné zrušenie univerzitného diplomu primátorovi İmamoğlovi – pričom diplom je podmienkou predloženia kandidatúry na post prezidenta – a jeho zatknutie na základe obvinení z korupcie a terorizmu sú jasným dôkazom spolitizovania jeho prípadu;

D) zatknutie primátora İmamoğla je ďalším krokom v rámci pokračujúceho trendu zatýkania a odvolávania opozičných starostov vrátane skutočnosti, že od komunálnych volieb v marci 2023 bolo 14 zvolených starostov nahradených štátom vymenovanými správcami;

E) tento postup odvolávania opozičných starostov odsúdili ako nezlučiteľný s miestnou demokraciou VR vo svojich viacerých stanoviskách, Európska komisia, Európsky parlament, Kongres miestnych a regionálnych samospráv a Benátska komisia Rady Európy;

F) Turecko podľa osobitného spravodajcu OSN a Benátskej komisie systematicky zneužíva protiteroristické zákony na útoky proti zvoleným úradníkom, opozičným politikom a obhajcom ľudských práv;

G) od Turecka ako kandidáta na členstvo v EÚ sa očakáva, že bude dodržiavať najvyššie normy demokracie a právneho štátu. Základnou súčasťou týchto noriem je miestna demokracia a účinné viacúrovňové riadenie bez ohľadu na politickú príslušnosť.

1. dôrazne odsudzuje zatýkanie a zadržiavanie miestnych opozičných lídrov vrátane istanbulského starostu Ekrema İmamoğla. Ide o závažné porušenie demokratických pravidiel a hrubé nerešpektovanie vôle voličov. Systematické útoky na opozičných politikov ohrozujú základy demokratickej spoločnosti;

2. naliehavo vyzýva turecké orgány, aby okamžite prepustili istanbulského primátora a ďalších opozičných politikov zadržaných z politických dôvodov a aby zastavili všetky politicky motivované trestné stíhania a neprimeraný nátlak na miestne samosprávy. Zabezpečenie spravodlivosti a nestrannosti súdnictva je nevyhnutné na udržanie dôvery verejnosti v demokratické inštitúcie;

3. vyjadruje solidaritu so všetkými miestnymi lídrami, ktorí čelia neprimeranému tlaku a prenasledovaniu. Uznáva ich kľúčovú úlohu pri zastupovaní demokratickej vôle voličov a zdôrazňuje potrebu chrániť ich nezávislosť. Vyjadruje podporu obyvateľom Istanbulu a všetkým obyvateľom Turecka, ktorí sa zasadzujú za budúcnosť miestnej demokracie, čoho dôkazom je veľmi vysoká účasť v komunálnych voľbách;

4. stojí na strane tureckých občanov, ktorí demonštrujú za demokraciu, a zdôrazňuje význam základnej slobody zhromažďovania a prejavu. naliehavo vyzýva verejné orgány, aby zastavili akékoľvek formy represií voči demonštrantom a novinárom;

5. poukazuje na negatívny vplyv tohto zatýkania a iných pokusov ústrednej vlády obmedziť moc a zdroje opozičných samospráv na kvalitu, transparentnosť a zodpovednosť miestnej správy. Oslabovanie samosprávnych inštitúcií negatívne ovplyvňuje každodenný život miliónov občanov v Turecku;

6. víta výzvu Európskeho parlamentu, ktorú vyjadril vo svojom uznesení o nedávnom odvolaní a zatknutí starostov v Turecku 2025/2546(RSP) ([1]), adresovanú vysokej predstaviteľke/podpredsedníčke Európskej komisie, pričom požaduje prijatie reštriktívnych opatrení voči tureckým úradníkom, ktorí sa ujali funkcie správcu, a voči tým, ktorí ich vymenovali. Vyzýva vysokú predstaviteľku/podpredsedníčku Európskej komisie, aby zvážila zavedenie reštriktívnych opatrení v rámci globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv;

7. podporuje požiadavky Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy v jeho vyhlásení z 27. marca 2025 o *odvolávaní starostov v Turecku*;

8. naliehavo vyzýva Európsku komisiu a Radu EÚ, aby zvážili všetky ďalšie kroky súvisiace s prístupovým procesom Turecka vzhľadom na to, že turecká vláda v súčasnosti nespĺňa základné kritériá členstva v EÚ. Zdôrazňuje, že pokračujúce zaostávanie v oblasti základných práv by malo viesť k prehodnoteniu účasti Turecka na finančných a inštitucionálnych programoch EÚ;

9. informuje, že delegácia Európskeho výboru regiónov pocestuje do Turecka a navštívi uväzneného starostu Istanbulu Ekrema İmamoğlua, a tak konkrétne vyjadrí solidaritu a podporu výboru všetkým uväzneným tureckým miestnym predstaviteľom;

10. opätovne potvrdzuje svoj záväzok podporovať a chrániť miestnu demokraciu v Turecku, ktoré je strategickým partnerom EÚ a kandidátskou krajinou EÚ. Zaväzuje sa naďalej spolupracovať s tureckými demokraticky zvolenými miestnymi lídrami prostredníctvom svojej pracovnej skupiny pre vzťahy s Tureckom s cieľom zabezpečiť dodržiavanie a podporu demokratických zásad na miestnej úrovni;

11. poveruje svoju predsedníčku, aby toto naliehavé uznesenie postúpila Európskej komisii, Európskemu parlamentu, vysokej predstaviteľke/podpredsedníčke Európskej komisie, maďarskému, poľskému a dánskemu predsedníctvu Rady EÚ a tureckým orgánom a aby zabezpečila preklad uznesenia do turečtiny.

V Bruseli 3. apríla 2025

Predsedníčka
Európskeho výboru regiónov
Kata TÜTTŐ

([1]) https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/2546(RSP).